



## «Bu, Allah'ın Âdem'in kızlarına takdir buyurduğu fitrî bir şeydir. Kâbe'yi tavaf hariç hacı kimsenin bütün yapması (gerekenleri) yerine getir.»

Âişe -radiyallahu anha-'dan rivayet edildiğine göre o, şöyle haber vermiştir: "Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte Hac maksadıyla yola çıktık. Serif denilen yere geldiğimizde ben aybaşı oldum ve ağlıyordum. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Ne oldu sana! Aybaşı mı oldun?» buyurdu. Ben de: "Evet!" diye cevap verdim. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: «Bu, Allah'ın Âdem'in kızlarına takdir buyurduğu fitrî bir şeydir. Kâbe'yi tavaf hariç hacı kimsenin bütün yapması (gerekenleri) yerine getir. Yanında hedy kurbanı olanların dışında dileyen haccını umreye çevirsin.» dedi. Hedy kurbanı Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, Ebû Bekr, Ömer ve maddi durumu iyi olanların yanında vardı. Mina'ya gittikleri zaman niyet ettiler. Bathâ gecesi olunca temizlendim ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana ifâda/ziyaret tavafını yapmamı emretti. Bize inek eti verdiler. Bu ne dedim? Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hanımları adına inek kesti dediler. Ya Rasûlallah -sallallahu aleyhi ve sellem- arkadaşlarım hac ve umreyle dönüyor, bense yalnız bir hacla dönüyorum (ne dersin?) dedim. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- emretmesi üzerine (kardeşim) Abdurrahman b. Ebû Bekr, beni devesinin arkasına bindirdi bu şekilde Ten'im'e gittik. Ben küçük yaşta bir kızdım,uykum geliyordu devenin sağrısı yüzüme çarpıyordu. Orada umre yapan insanların umresine karşılık olarak ihrama girdim.

[Sahih Hadis] [Müslim rivayet etmiştir]

Âişe -radiyallahu anha-'nın rivayet ettiği bu hadisin manası, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve selâm- ile birlikte hac maksadıyla yola çıktık. "Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Medine'den öğle namazını dört rekat kıldıktan sonra çıktı. Bu gün, Zilkade ayının bitimine beş gece kalmış olan cumartesi gününe denk gelmişti. Sonra zülhuleyfeye doğru gitti ve orada ikinci namazını iki rekat olarak kıldı. "Hac maksadıyla"; başka bir rivayette: "Sadece hac yapmak istiyorduk" Ancak Âişe -radiyallahu anha-'dan sahih olarak rivayet edilen başka bir hadiste: "Kimimiz umre için kimimiz de hac için telbiye getiriyordu. Ben ise umre için telbiye getirenlerdendim." Bunun üzerine Âişe -radiyallahu anha-'nın "Hac maksadıyla" sözü ve "Sadece hac yapmak" sözü aşağıda gelen durumlardan biri olmadan gerçekleşemez. Birinci Durum: Asıl olması itibariyle farz olan hac ibadetini bildirmek istiyor. Yoksa, niyet ettikleri hac ibadetinin çeşidini değil. İkinci durum: Bu sözü ile Medine'den çıkışlarından ve mikat yerine ulaşmadan ve ihrama girmeden önceki durumdan haber vermek istiyor. Üçüncü Durum: Bununla kendisini kast etmeyerek diğer sahabelerin durumundan bahsediyor. "Serif'e geldik." Bunun ile 'Serif denilen bir yere ulaştıklarını söylüyor. Orası Mekke'ye yakın bir

yerdir. "Hayız oldum ve bundan dolayı ağlıyordum." Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Ne oldu sana! Aybaşı mı oldun?» diye buyurdu. Âişe -radiyallahu anha- dedi ki: "Allah'a yemin olsun ki bu yıl (hac için) çıkmamayı istedim." dedi ve başına gelen şey vuku bulunca ağladı. Bu yıl onlarla hac yapmamayı temenni etti. Çünkü hayız olunca hac ibadetlerini yapamayacağını zannetti. Bu şekilde de bu hayrı kaçırmış olacaktı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Sana ne oldu! Hayız mı oldun?» dedi. Ben: "Evet!" dedim. Bunun üzerine O -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Bu,Allah'ın Âdem'in kızlarına takdir buyurduğu fitrî bir şeydir. Sadece sana özel bir şey değil ve senin elinde de değildir ağlamana gerek yoktur. Kâbe'yi tavaf hariç hacı kimsenin yapması (gerekenleri) yerine getir.» Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ona hayızın hac ibadetlerine devam etmeye engel olmadığını haber vermiştir. İhramına bir hâlel getirmediğine, kendisinin Arafat'ta, Mina'da ve Müzdelife'de vakfe yapmak, cemreleri taşlamak ve diğer hac ibadetlerini diğer hacıların yaptığı gibi yapacağını haber vermiştir. Bu durumda olan kadın, tavaf hariç, hayızından temizlenip yıkanana kadar tavaf yapmaktan kaçınır. "Mekke'ye geldiğimiz zaman Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ahabına şöyle buyurdu: «Umreye çevirin!» Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Mekke'ye varınca beraberinde hedy kurbanlarını getirmeyenlere niyetlerini umreye çevirmelerini emretti. Kim hacca niyet etmiş, hedy kurbanını da beraberinde getirmemiş ise niyetini hac ve umreye çevirecek.Tavaf ve sa'y yapıp saçını kısaltacak sonra da ihramından çıkmış olacak. Müslim'de yer alan başka bir rivayete göre: "Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bizden, yanında hedy kurbanı olmayanların ihramdan çıkmalarını emretti. Dedi ki: Biz O'na dedik ki: İhramdan çıkmak nedir? O, şöyle buyurdu: "Tamamen ihramdan çıkmaktır." Yanında Hedy kurbanı olanların dışındaki insanlar ihramdan çıktılar. Hedy kurbanı Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Ebû Bekr, Ömer -radiyallahu anhuma-'nın ve maddi durumu iyi olanların yanında vardı. Âişe -radiyallahu anha-'nın söylemek istediği beraberinde hedy kurbanı olmayanlar tavaf ve sa'y yapıp saçlarını kısalttıktan sonra ihramlarından çıktılar. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, Ebû Bekr, Ömer -radiyallahu anhum- ve maddi durumu iyi olup hedy kurbanlarını beraberinde getirenler ihrama niyet ettikleri üzere kaldılar. Çünkü onlar Hedy kurbanlarını beraberlerinde getirmişlerdi. Kim hedy kurbanını beraberinde getirilmişse Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in- şu buyruğu doğrultusunda; «Eğer ben hedy kurbanını getirmeseydim size emrettiğim gibi yapardım», niyetini umreye çevirmesi caiz değildir. "Sonra niyet edip gittiler", şunu demek istiyor, tavaf ve sa'y yapanlar ve saçlarını kısaltanlar Mina'ya giderken hacca niyet ettiler. Bu da terviye günü yani zilhicce ayının sekizinci günü idi. Âişe -radiyallahu anha- dedi ki: "Kurban bayramının birinci günü olunca temizlendim." Aişe -radiyallahu anha-, zilhicce ayının onuncu günü hayızından temizlendi. Bu gün, kurbanlar o gün kesildiğinden dolayı yevmu'n nahr olarak isimlendirilmiştir. "Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana ifada/ziyaret tavafını yapmamı emretti ben de yaptım." Kurban bayramı günü hayızından temizlendikten sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Âişe -radiyallahu anha-'ya ifada/ziyaret tavafını yapmasını emretti ve o da hemen yaptı.Âişe -radiyallahu anha- dedi ki: "Bize inek eti getirdiler, bu ne dedik?" Ona ve onunla beraber olan kadınlara inek eti gönderildi. Sonra da o etin nereden geldiğini sordu.Ona, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hanımları için hedy kurbanı olarak bir inek kestiği söylendi.Yani Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- hanımlarından her biri için bir inek kesti. "Mina'dan iniş gecesi olduğu zaman" O gece teşrik günlerinden sonraki gece olup, bu isimle isimlendirilmesinin sebebi, Mina'dan indikten sonra Muhassab denilen yere inip orada gecelemedir. Buhari'de "Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Muhassab'ta uyudu sonra da bineğine binerek Kâbe'yi tavaf etmek için gitti. Ya Rasûlallah! Arkadaşlarım hac ve umreyle

dönüyor, bense yalnız bir hacla dönüyorum (ne dersin?) dedim. Yani ayrı ayrı bir hac ve umre yapmış olarak dönüyorlar. Çünkü onlar temettu haccı yaptılar. Ama ben ise ayrı bir umre yapmadan dönüyorum. Çünkü kendisi kıran haccı yapmıştı. Kıran haccında hac ve umre bir arada olup niyet ile umre hacca dahil olmaktadır. Müslim'deki bir rivayette: "İnsanlar iki ecirle dönecekler, ben ise bir ecir ile mi döneyim" Âişe -radiyallahu anha- müminlerin annelerinin ve diğer sahabenin terviye gününden önce haccı umreye çevirerek umreyi tamamlayıp ihramdan çıktıkları gibi kendisi için de hacdan ayrı olarak umre olmasını istedi. Daha sonra terviye günü Mekke'de hac için ihrama girdiler ve onlar için ayrı bir umre ve hac oldu. Ancak Âişe -radiyallahu anha-'ya gelince umresi kıran haccına dahil edilerek oldu. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ona tavafın hem hac, hem de umren için sana yeter, dedi. Fakat o, bunu kabul etmedi, diğer insanlar gibi ayrı bir umresinin olmasını istedi. Dedi ki: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- (kardeşim) Abdurrahman b. Ebi Bekr'e emretti o da beni devesinin arkasına bindirdi" Yani Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kardeşi Abdurrahman b. Ebî Bekr -radiyallahu anhuma-'ya Âişe -radiyallahu anha-'yı umre yapması ve diğer insanlar gibi olması için Ten'im'e götürmesini emretti. Müslim'in başka bir rivayetinde geçtiği gibi Abdurrahman -radiyallahu anhuma- onu devesinin arkasına bindirdi. "Muhakkak ki ben hatırlıyorum küçük yaşta bir kızdım, devenin sağrısı benim yüzüme çarpıyordu. Abdurrahman b. Ebî Bekr -radiyallahu anhuma- onu bineğinin arkasına koyup Ten'im'e doğru giderken uykusu geliyor ve aşırı uyuklama hali sebebiyle başı düşüyordu ve bineğin arkasına vuruyordu. Orada umre yapan insanların umresine karşılık olarak ihrama girdim. Ten'im'e geldik ve orada umre yapan insanların umresine karşılık olarak ihrama girdim. Yani Ten'im'e vardıkları zaman ilk başta umre yapanların yaptıkları umreye karşılık olarak Âişe -radiyallahu anha- ibadetleriyle birlikte sadece umreye niyet etti. Sahihayn'de olan bir rivayette Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Âişe -radiyallahu anha-'ya umreyi yaptıktan sonra şöyle dedi: «Bu senin umrenin yerine», yani senin sadece umre olarak hacdan ayrı bir şekilde yapmayı isteyip yapamadığın hayızının sana engel olduğu umredir.

<https://sunnah.global/hadeeth/tr/show/10010>

النجاة الخيرية  
ALNAJAT CHARITY

